

Bruxelles, 27. svibnja 2025.
(OR. en)

9434/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0126 (NLE)**

CCG 17

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	26. svibnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 253 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u vezi s predviđenom odlukom sudionica Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pogledu odredaba o kamatnim stopama

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 253 final.

Priloženo: COM(2025) 253 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.5.2025.
COM(2025) 253 final

2025/0126 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u vezi s predviđenom odlukom
sudionica Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pogledu odredaba
o kamatnim stopama**

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj Prijedlog odnosi se na odluku o utvrđivanju stajališta koje Europska komisija u ime Europske unije treba zauzeti u kontekstu Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) u vezi s predviđenom odlukom o izmjeni odredaba o kamatnim stopama tog sporazuma. Navedenim odredbama utvrđuju se minimalne komercijalne referentne kamatne stope („CIRR-ovi”) koje se primjenjuju na službeni financijsku potporu za izvozne kredite.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima

Riječ je o džentlmenskom dogovoru između EU-a, SAD-a, Kanade, Japana, Koreje, Norveške, Švicarske, Australije, Novog Zelanda i Turske čija je svrha osigurati okvir za pravilnu uporabu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti (tržišno natjecanje temeljeno na cijeni i kvaliteti izvezena roba i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezano sa službeno podupiranim izvoznim kreditima. Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. na neodređeno vrijeme i nije akt OECD-a, iako ima administrativnu podršku tajništva OECD-a¹.

Sporazum se redovito ažurira kako bi se uzele u obzir promjene na financijskim tržištima i u području politike koje utječu na odobravanje službeno podupiranih izvoznih kredita. Sporazum je pravno obvezujući u EU-u na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća². Revizije uvjeta Sporazuma ugrađuju se u pravo EU-a delegiranim aktima donesenima na temelju članka 2. te uredbe.

2.2. Sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima

Komisija zastupa Uniju na sastancima sudionica Sporazuma („sudionice”) i u postupcima u kojima donose odluke. Odluke o izmjenama Sporazuma donose se konsenzusom. Stajalište Unije donosi Vijeće, a države članice o njemu raspravljaju u okviru skupine Vijeća za izvozne kredite³.

2.3. Predviđeni akt sudionica Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima

CIRR-ovi su fiksne minimalne kamatne stope koje se mogu ponuditi u okviru ugovora o financiranju izvoza koji podupire država. CIRR-ovi su utvrđeni za svaku valutu sudionica Sporazuma. Sveobuhvatna reforma odredaba o CIRR-u 2021. uključivala je operativne (npr. modaliteti kao što su držanje i utvrđivanje kamatnih stopa) i strukturne aspekte (npr. osnovne stope, marže i dodatne naknade). Cilj je reforme CIRR-ova bio uskladiti prakse kreditiranja među sudionicama i CIRR-ove približiti tržišnim stopama.

Sudionice su se složile da bi se CIRR i dalje trebao sastojati od osnovne stope povezane s prinosima državnih obveznica i marže. Međutim, kako bi bolje odražavala stanje na tržištu, marža se više ne bi trebala utvrđivati na 100 baznih bodova. Nova marža CIRR-a trebala se izračunavati s pomoću sljedeće formule:

$$\text{marža CIRR-a} = 0,5 * (\text{tromjesečni prosjek dnevnih prinosa petogodišnjeg raspona zamjene}) + 80 \text{ baznih bodova.}$$

¹ Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

² Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

³ Odluka Vijeća o osnivanju Skupine za koordinaciju politike u području osiguranja kredita, kreditnih jamstava i financijskih kredita (SL 66, 27.10.1960., str. 1339.).

Tromjesečni prosjek dnevnih petogodišnjih raspona zamjene koji se trebao koristiti dobivao se izračunom aritmetičke sredine dnevnih petogodišnjih raspona zamjene u zadnja tri kalendarska mjeseca i u relevantnim valutama.

Brojne sudionice upotrebljavale su Londonsku međubankovnu ponudbenu kamatnu stopu (LIBOR) kao referentnu stopu za izračun raspona zamjene. Nakon prestanka primjene LIBOR-a krajem 2021. sudionice su 30. prosinca 2022. dogovorile uvođenje privremene marže od 100 baznih bodova za sve valute za razdoblje od godinu dana od početka provedbe novih pravila o CIRR-u (do 14. srpnja 2024.). Sudionice su 6. studenog 2023. dogovorile produljenje privremene marže za još godinu dana, do 14. srpnja 2025., ili dok ne dogovore alternativno rješenje. S obzirom na predstojeći istek privremenog rješenja sa 100 baznih bodova, sad je potrebno pronaći stabilnije rješenje za budućnost.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Zbog prestanka primjene LIBOR-a 2021. nije bilo moguće upotrebljavati rješenje koje su sudionice predvidjele za izračun marže CIRR-a za brojne valute jer LIBOR više nije mogao služiti kao referentna stopa za izračun raspona zamjene.

Stoga EU podupire trajnu upotrebu 100 baznih bodova kao raspona CIRR-a za sve valute i nakon 14. srpnja 2025. Trajno rješenje sa 100 baznih bodova pojednostavnilo bi sustav CIRR-ova i pružilo poslovnu sigurnost. Ta je opcija privlačna i u smislu transparentnosti, koja je često nedostajala u rješenju za raspon zamjene, osobito kad je riječ o korištenim referentnim kamatnim stopama. Osim toga, iako povratak na pristup od 100 baznih bodova slabije odražava stanje na tržištu nego rješenje koje su predvidjele sudionice, ostali ključni elementi reforme, uključujući one operativne, i dalje su prisutni.

Ako sudionice ne dogovore trajno rješenje za utvrđivanje marže CIRR-a, EU bi podržao produljenje postojećeg privremenog rješenja, odnosno produljenje privremene marže od 100 baznih bodova za sve valute za godinu dana ili dulje počevši od 14. srpnja 2025.

Stoga se preporučuje da se Unija na sastanku sudionica u lipnju 2025. suglasi s predviđenom odlukom sudionica Sporazuma o donošenju novih smjernica o utvrđivanju marže CIRR-a.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”⁴.

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akt može presudno utjecati na sadržaj propisa EU-a, to jest na Uredbu (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica

⁴ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka/Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ. To je zato što je u članku 2. te uredbe utvrđeno da „Komisija usvaja delegirane akte u skladu s člankom 3. radi izmjene Priloga II. kao posljedicu izmjena smjernica o kojima su se dogovorile sudionice Sporazuma”.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na izvozne kredite, što je u području primjene zajedničke trgovinske politike. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u vezi s predviđenom odlukom sudionica Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pogledu odredaba o kamatnim stopama

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) prenesene su u nacionalna zakonodavstva te su stoga postale pravno obvezujuće u EU-u na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁵.
- (2) Sudionice moraju pronaći rješenje za izmjenu odredaba Sporazuma o utvrđivanju marže CIRR-a nakon prestanka primjene LIBOR-a.
- (3) Predviđenom odlukom o izmjeni odredaba o CIRR-ovima trebala bi se osigurati veća jasnoća i ujednačiti praksa kreditiranja, čime bi se postigli ravnopravniji uvjeti među sudionicama.
- (4) Primjereno je utvrditi stajalište koje će se u ime Unije zauzeti na sastanku sudionica Sporazuma jer će na temelju članka 1. Uredbe (EU) br. 1233/2011 predviđena odluka moći presudno utjecati na sadržaj prava Unije.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u kontekstu Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u vezi s preispitivanjem odredaba Sporazuma o kamatnim stopama, posebno u pogledu utvrđivanja marže, u skladu je s Prilogom ovoj Odluci.

⁵ Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.) („Uredba (EU) br. 1233/2011”).

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*